

PROview

Voor sociale partners in de sectoren met een ABP-pensioen
Jaargang 21, nr. 11, 18 november 2024

Inhoudsopgave

POLITIEK, WET & REGELGEVING

Juridische risico's en aansprakelijkheid bij invaren

Evaluatie Wet waardeoverdracht klein pensioen
naar TK

Kabinet houdt AOW-leeftijd in 2030 gelijk

Verzamelbrief pensioenonderwerpen naar Kamer

Kabinetsreactie IBO Pensioenopbouw

Gevolgen pensioenopbouw bij
schijnzelfstandigheid

TOEZICHT

DNB: solvabiliteit fondsen kwetsbaar bij dalende
rente

ONDERZOEK

Netspar: pensioenplicht alle werkenden is snel te
realiseren

FONDSSPECIFIEKE PUBLICATIES

Aanpassing statuten ABP over besluitvorming

Juridische risico's en aansprakelijkheid bij invaren

De juridische analyse over invaren (risico's en aansprakelijkheid) is op 23 oktober aangeboden aan de TK. Het rapport is opgesteld door prof. mr. N. Peters naar aanleiding van een motie van Tweede Kamerlid Agnes Joseph (NSC). In de juridische analyse staat de vraag centraal of bij het invaren van de pensioenen sprake is van ongerechtvaardigde inmenging in het eigendomsrecht. Waardoor mogelijk risico's kunnen bestaan voor de Staat, werkgevers, het rechtsstelsel en pensioenfondsen.

De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid concludeert in zijn reactie (12 november) dat uit de analyse blijkt dat aan de voorwaarden voor inmenging van het eigendomsrecht is voldaan. Er moet dan sprake zijn van een evenwichtige besluitvorming en een evenwichtig proces, waarbij alle belangen voldoende worden meegenomen. De minister stelt vast dat in de Wet toekomst pensioen hiertoe uitgebreide waarborgen in de vorm van aangescherpte governance-vereisten en normatieve voorschriften zijn opgenomen.

Hij wijst er ook op dat in de Memorie van Toelichting (hoofdstuk 10) de wetgeving, net als in de voorliggende analyse, is getoetst aan Europese wetgeving. Ook specifiek ten aanzien van invaren. De minister stelt verder onder meer vast dat er redelijke gronden zijn aangevoerd om tijdelijk het individueel bezwaarrecht buiten werking te stellen.

Bronvermelding

[vmi9ojgtytyw.pdf](#)

Evaluatie Wet waardeoverdracht klein pensioen naar TK

Uit de op 22 oktober aangeboden evaluatie blijkt volgens de minister dat de wet doelmatig en doeltreffend is, pensioenbehoud bevordert en de uitvoeringskosten van pensioenuitvoerders verlaagt. De minister wil naar aanleiding van de evaluatie onder meer kijken of het mogelijk is ook voor oude kleine waardeoverdrachten (van vóór 2018) automatische waardeoverdracht mogelijk te maken. Daarnaast geeft hij aan te willen onderzoeken of het mogelijk is de afkoopgrens niet langer uit te drukken in een bruto uitkeringsbedrag per jaar maar in de waarde van het opgebouwd vermogen.

Bronvermelding

[Klein, maar waardevol. Evaluatie van de wet waardeoverdracht klein pensioen \(voor kleine pensioenen ontstaan na 2018\).pdf](#)

Kabinet houdt AOW-leeftijd in 2030 gelijk

Vorig jaar is de AOW-leeftijd en de aanvangsleeftijd (leeftijd waarop de AOW-opbouw begint) voor 2029 vastgesteld op resp. 67 jaar en drie maanden en 17 jaar en drie maanden. De nieuwste prognoses van het CBS laten zien dat het herstel van de opwaartse trend van de structurele levensverwachting iets langzamer gaat dan het CBS vorig jaar verwachtte. Het CBS veronderstelt dat de achterstand zich voor een deel

herstelt, maar voor een deel ook blijvend is. Dat betekent dat de levensverwachting blijft stijgen, maar in een langzamer tempo dan voor de coronapandemie werd verondersteld.

Met de huidige inzichten was de verhoging naar 67 jaar en drie maanden niet nodig geweest. Om iedereen tijdig zekerheid te bieden over de AOW-leeftijd en een jojo-effect te voorkomen, is in de wet echter vastgelegd dat deze niet kan dalen. De AOW-leeftijd blijft daarom in 2030 67 jaar en drie maanden ondanks een lagere levensverwachting. Een daling van de AOW-leeftijd kan slechts worden overwogen als er voor de lange termijn een trendbreuk is in de ontwikkeling van de levensverwachting. Daarvan is nu geen sprake.

De levensverwachting stijgt structureel nog steeds, zij het in een langzamer tempo. Dit betekent dat de verhoging naar 67 jaar en drie maanden achteraf gezien enkele jaren eerder is gekomen dan de prognose nu impliceert. Ook de pensioenrichtleeftijd voor het tweedepijlerpensioen is gekoppeld aan de levensverwachting. Een verhoging daarvan moet niet vijf maar tien jaar van tevoren worden aangekondigd. Op basis van de CBS-cijfers blijft de pensioenrichtleeftijd in 2036 68 jaar.

Bronvermelding

[file](#)

Verzamelbrief pensioenonderwerpen naar Kamer

In een brief van 8 november informeert de minister van SZW de Kamer over diverse onderwerpen. Onder meer gaat hij in op de motie Aartsen. Hierin wordt gevraagd om aanscherping van het toezichtkader op realisatie van een koopkrachtig pensioen. De minister stelt op dit punt vast dat de wet- en regelgeving waar het strategisch beleggingsbeleid van pensioenfondsen aan moet voldoen, er voor zorgt dat pensioenfondsen een financieel gezond en koopkrachtig pensioen nastreven voor hun deelnemers. Hij ziet dan ook geen aanleiding om dit kader nader aan te scherpen.

NSC en BBB hebben verzocht om onafhankelijk onderzoek naar de vraag of het hoorrecht in de praktijk voldoet aan de wensen van de deelnemers en of het hoorrecht ook juridisch voldoet. Daartoe zijn een drietal onafhankelijke onderzoeken uitgevoerd. Op basis van de geanalyseerde transitieplannen blijkt dat in 60% van de gevallen verenigingen zich hebben gemeld in het kader van het hoorrecht. De bekendheid met het hoorrecht onder gewezen deelnemers en gepensioneerden is echter een stuk lager. Naast goede ervaringen zijn er ook minder goede ervaringen met het hoorrecht. Bijvoorbeeld vanwege de ingeruimde tijd voor het hoorrecht of vanwege andere weging van de belangen van gepensioneerden en slapers door sociale partners.

Het hoorrecht maakt onderdeel uit van de totale evenwichtigheidsbeoordeling en voldoet volgens de minister juridisch. Maar al zou het hoorrecht niet juist zijn toegepast in de arbeidsvoorwaardelijke fase, dan biedt de implementatiefase in de ogen van de minister nog voldoende uitkomst voor herstel. In de implementatiefase neemt het fondsbestuur immers het invaarbesluit. En bij het invaarbesluit zijn de waarborgen in de bestaande governance rondom besluitvorming versterkt door de extra waarborgen vanuit de Wtp. Het fondsbestuur heeft er alle baat bij om in gesprek te blijven met de bij het hoorrecht betrokken partijen. En de minister ziet dit ook in de praktijk terug.

Verder gaat de minister in de Verzamelbrief onder meer nog in op het wetsvoorstel pensioenverdeling bij scheiding (WPS). Volgens de minister blijft de beoogde inwerkingtredingsdatum 1 januari 2028. Ook gaat hij

in op de onderzoeksmotie default voortzetten nabestaandenpensioen. Hij verwacht een wetsontwerp voor een zg opt-out regeling (automatische NP-voortzetting tenzij) te kunnen aanbieden in het voorjaar van 2025.

De minister wijst er in het kader van het overgangsrecht partnerpensioen op dat in de Wtp geen specifieke regels zijn opgenomen over de wijze waarop pensioenuitvoerders het opgebouwde en behouden partnerpensioen op grond van de pensioenregeling zoals die luidde vóór de transitie, moet blijven administreren. Tenslotte deelt de minister de Kamer mee dat het onderzoek naar de governance in het nieuwe pensioenstelsel in de loop van 2026 gaat starten.

Bronvermelding

[Toekomst pensioenstelsel | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)

Kabinetsreactie IBO Pensioenopbouw

Op 12 november heeft de minister van SZW de kabinetsreactie op het rapport van het IBO Pensioenopbouw naar de Kamer gestuurd. Het kabinet onderschrijft het IBO-advies om nu geen ingrijpende wijzigingen in het pensioenstelsel in te voeren. De minister wil overigens wel een aantal aanpalende maatregelen treffen. Zo wil het kabinet het aantal flexibele contracten verminderen en meer mensen aan een vaste baan helpen.

Ook komt er meer duidelijkheid over de status van zelfstandigen en wordt een verplichte AO-verzekering voor zelfstandigen ingevoerd. Na meer duidelijkheid over het effect van de fiscale verruiming in de derde pijler, en de lopende experimenteerwetgeving, wil de minister samen met sociale partners kijken naar mogelijkheden om zelfstandigen (als bijvoorbeeld in de bouwsector) onder de verplichtstelling te brengen. Het kabinet neemt andere voorstellen (als vermelding van de werkgeverspremie op de loonstrook) niet over, want het vindt stabiliteit voor de pensioensector tijdens de transitie op dit moment voorop staan.

Bronvermelding

[Toekomst pensioenstelsel | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)

Gevolgen pensioenopbouw bij schijnzelfstandigheid

Per 1 januari 2025 gaat de Belastingdienst weer volledig handhaven op de kwalificatie van arbeidsrelaties. Hoewel pensioenfondsen vergaande bevoegdheden hebben met betrekking tot premie-inning, kunnen achterstallige premies niet altijd op de werkgever worden verhaald. De financiële gevolgen komen dan ten laste van het fondscollectief ('geen premie, wel recht'). Opgebouwde pensioenrechten kunnen niet (zonder meer) worden beperkt.

In geval van schijnzelfstandigheid is dit recht echter niet onbegrensd. Onder meer bij boze opzet bij werkgever en werkende, kan op grond van de Pensioenwet van het principe 'geen premie, wel recht' worden afgeweken. De minister wil bezien welke inzet van communicatie nodig is zodat werkgevers en werkenden weten dat er mogelijk pensioenaanspraken niet goed zijn geregistreerd en wat hiervan de consequenties zijn.

Bronvermelding

[Zelfstandig ondernemerschap | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)

TOEZICHT

DNB: solvabiliteit fondsen kwetsbaar bij dalende rente

Pensioenfondsen kennen volgens de DNB een goede financiële uitgangspositie. Maar daarbij is de solvabiliteit van pensioenfondsen wel kwetsbaar voor een macro-economisch scenario waarin de rente snel daalt. Pensioenfondsen moeten volgens DNB rekening houden met veranderende financiële en economische omstandigheden tussen het invaarbepaalde moment en het daadwerkelijk moment van invaren.

Bronvermelding

[Financiële stabiliteit in balans, risico's blijven | De Nederlandsche Bank](#)

ONDERZOEK

Netspar: pensioenplicht alle werkenden is snel te realiseren

Uit onderzoek van Netspar komt naar voren dat een pensioenplicht met vrije keuze van de uitvoerder het meest kansrijk is om het probleem van zelfstandigen en werknemers met geen of een te lage pensioenopbouw op te lossen. In het rapport hanteren de auteurs de volgende randvoorwaarden: juridische houdbaarheid, aansluiting op bestaande systemen, arbeidsvormneutraal (geen onderscheid tussen zzp'ers en werknemers), praktisch uitvoerbaar en invoering zonder herverdeling tussen of binnen generaties.

De auteurs concluderen dat een pensioenplicht voor alle werkenden de meest kansrijke optie is voor invoering op korte termijn. Een tweede variant met een pensioenfonds voor zelfstandigen kent volgens de onderzoekers maar beperkt draagvlak onder zelfstandigen. De optie van een nationale regeling lijkt ook interessant, maar is ingrijpender in de Nederlandse context en daardoor minder realistisch om al op korte termijn in te voeren.

Bronvermelding

[Pensioen voor alle werkenden - Netspar](#)

ABP-SPECIFIEKE PUBLICATIES

Aanpassing statuten ABP over besluitvorming

ABP had aanvankelijk in de statuten bepaald dat beleidsbesluiten niet alleen in het gehele bestuur met een gewone meerderheid moesten worden aangenomen, maar dat ook de meerderheid van de niet-uitvoerende leden akkoord moest zijn. DNB was daar kritisch over en zag een risico dat het uitvoerend bestuur op deze manier onvoldoende slagkracht zou kunnen hebben in het omgekeerd gemengd bestuur. Daarop besloot ABP de separate instemming door de niet-uitvoerende bestuursleden uit de statuten te halen. Daarmee zijn de statuten nu aangepast aan hoe de besluitvorming in de praktijk plaatsvindt. Tot de recente

statutenwijziging hebben de niet-uitvoerende leden nooit een voorstel weggestemd dat wel door het voltallige bestuur was aangenomen.

Bronvermelding

[publieksverslag-juni-2024.pdf](#)